אגרות הראי"ה - כרך א' - אגרת רפ

תמצית האגרת

תאריך ומקום: י"ח אדר ראשון תר"ע - יפו
נמען: הרב יחזקאל (ידיד מימי סמרגון)

נתיני מדינות אחרות אינם חייבים בשירות צבאי, ובן תורה יכול ללמוד בישיבה ולהתפרנס. בהלכה: דיון במגן אברהם על פיקוח גל מעל רודף בשבת, לפי שיטות רש"י, הרמב"ם והתוספות.

עיקרי הדברים

- שירות צבאי ופרנסה לעולה.
- הלכה: פיקוח גל על רודף בשבת.

נוסח האגרת עם ביאור

בגרסה זו משולב ביאור בתוך נוסח האגרת. הביאור מופיע כך: [בסוגריים מרובעים, באות קטנה ועל רקע תכלת] *והוא אינו חלק מלשון האגרת.*

ב"ה[1], עה"ק[2] יפו ת"ו[3], ח"י[4] אד"ר[5] תרע"ן.

שלו'[6] וברכה לכ'[7] ידי"נ[8] הרה"ג[9] חו"ב[10] סוע"ה[11] מו"ה[12] יחזקאל שליט"א[13].

שמחתי מאד לראות גלילי ידי אהו"נ[14], אשר מאד דבקה נפשי באהבתו בהיותנו בסמארגאן. [סמורגון שבליטא, שבה למד הרב קוק בנעוריו] מה מאד אשמח כי ישמחני במכתבים לפרקים, ויודיעני מכל אשר עמדו לטובה.

---

1 ב"ה - ברוך השם
2 עה"ק - עיר הקודש
3 ת"ו - תבנה ותכונן
4 ח"י - שמונה עשרה (18)
5 אד"ר - אדר ראשון
6 שלו' - שלום
7 לכ' - לכבוד
8 ידי"נ - ידיד נפשי
9 הרה"ג - הרב הגאון
10 חו"ב - חריף ובקי
11 סוע"ה - סיני ועוקר הרים
12 מו"ה - מורנו הרב
13 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
14 אהו"נ - אהוב נפשי

ע"ד[15] עבוה"צ[16], [השירות הצבאי, בצבא העות'מאני] נתיני מדינות אחרות אינם צריכים לעבוד בצבא. וע"ד[17] הפרנסה, בחור בן-תורה יוכל ללמוד באחת הישיבות וימצא די סיפוקו בעה"י[18] עד שיתכונן מצבו.

וע"ד מג"א[19], ["מגן אברהם" על שולחן ערוך] מדברי רש"י[20] שם נראה דחשיב גברא קטילא מאותו הרגע שנתחייב מיתה, וכיון שאז נפל הגל שוב אין חיוב להצילו, וממילא אסור בשבת. ונראה דס"ל[21] דחשיב כמו להחיות מת, והתורה התירה לחלל שבת רק בשביל חיי החיים. והוא דלא כדי תוס'[22] ב"מ[23] קי"ד ב' ד"ה[24] אמר. אבל די הרמב"ם[25] נראה, דבאמת מפקחין כשאין לחוש שישוב לרדוף אח"כ[26], כגון שהוא יחידי עמו, ע"כ[27] לא כתב רק את החיוב דמפקחין ולא השלילה דא"מ[28], רק סיים את הפטור דממון. ודי פמ"ג[29] בשם מל"מ[30] ["פרי מגדים" בשם "משנה למלך"] נראים סתורים מדי רש"י, ולדי הרמב"ם והתוס'[31] יתישבו, ואכמ"ל[32]. והנני ידי"ע[33] דוש"ת[34] באה"ר[35],

הק' אברהם יצחק ה"ק

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

---

15 ע"ד - על דבר
16 עבוה"צ - עבודת הציבור
17 וע"ד - ועל דבר
18 בעה"י - בעזרת השם יתברך
19 מג"א - מגן אברהם
20 רש"י - רבי שלמה יצחקי
21 דס"ל - דסבירא ליה
22 תוס' - תוספות
23 ב"מ - בבא מציעא
24 ד"ה - דיבור המתחיל
25 הרמב"ם - רבי משה בן מימון
26 אח"כ - אחר כך
27 ע"כ - על כן
28 דא"מ - דאמר מר
29 פמ"ג - פרי מגדים (שם ספר)
30 מל"מ - משנה למלך
31 והתוס' - והתוספות
32 ואכמ"ל - ואין כאן מקום להאריך
33 ידי"ע - ידידו עוז
34 דוש"ת - דורש שלומו ותורתו
35 באה"ר - באהבה רבה